ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ KARL ROEMER της 30ής Οκτωβρίου 1962*

Περιεχόμενα

Εισαγωγή ... 812

Νομική εκτίμηση ... 814

I — Το παραδεκτό των προσφυγών ... 814

II — Το βάσιμο των προσφυγών ... 816

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Τα πραγματικά περιστατικά είναι τα ακόλουθα:

Εισαγωγή

Η Επιτροπή της ΕΟΚ, η οποία, κατά τη Συνθήκη, μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεών της για τη διασφάλιση της λειτουργίας και αναπτύξεως της κοινής αγοράς (άρθρο 155), κίνησε δύο διαδικασίες, κατά του Βασιλείου του Βελγίου και του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, βάσει του άρθρου 169.

Ένα βασιλικό διάταγμα της 16ης Αυγούστου 1957 και ένα διάταγμα του Μεγάλου Δουκάτου της 20ής Αυγούστου 1957 επέβαλαν, στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο, ειδικό τέλος εισπραττόμενο κατά την έκδοση αδειών εισαγωγής άρτου μετά καρυκευμάτων. Το τέλος ανήρχετο σε 35 φράγκα ανά 100 χλγρ. Επανειλημμένα, μεταγενέστερα διατάγματα αύξησαν και μείωσαν το εν λόγω ποσό κατά την ίδια εποχή και κατά τις ίδιες αναλογίες για το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο. Μπορώ να παραλείψω εδώ τις

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

σχετικές λεπτομέρειες και κυρίως τη νομοθετική διαδικασία. Ένα γεγονός είναι βέβαιο, ότι κατά την άσκηση των προσφυγών, τόσο στο Βέλγιο όσο και στο Λουξεμβούργο, το εν λόγω τέλος ήταν ανώτερο του τέλους που είχε εφαρμογή κατά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης ΕΟΚ και, στη συνέχεια, ήταν κατώτερο του τελευταίου.

Ένα βασιλικό διάταγμα της 24ης Φεβρουαρίου 1960 και ένα διάταγμα του Μεγάλου Δουκάτου της 27ης Φεβρουαρίου 1960 επεξέτειναν, εξάλλου, την είσπραξη αυτού του τέλους και στα παρόμοια προς τον άρτο μετά καρυκευμάτων προϊόντα, της δασμολογικής κλάσης 19.08 του Κοινού Δασμολογίου.

Η Επιτροπή θεώρησε ότι τα εν λόγω μέτρα δεν συμβιβάζονται με τη Συνθήκη. Κατέστησε γνωστή την άποψή της στη Βελγική Κυβέρνηση και την Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου και, αφού έλαβε απάντηση από τις εν λόγω κυβερνήσεις, διατύπωσε, στις 27 Σεπτεμβρίου 1961, δύο αιτιολογημένες γνώμες, κατά το άρθρο 169. Κατόπιν αιτήσεως των κυβερνήσεων, η Επιτροπή παρέτεινε μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1961 τις ταχθείσες προθεσμίες προς αποκατάσταση σύμφωνης προς τη Συνθήκη καταστάσεως. Πριν από τη λήξη τους, στις 27 Νοεμβρίου 1961, η Βελγική Κυβέρνηση δήλωσε οτι ήταν έτοιμη να δεχθεί την άποψη της Επιτροπής. Συγχρόνως, δυνάμει της γενικής ρήτρας διασφαλίσεως του άρθρου 226, ζήτησε την άδεια να διατηρήσει το επίμαχο ειδικό τέλος. Η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υιοθέτησε την ίδια στάση, με έγγραφο της 10ης Δεκεμβρίου 1961. Επιπλέον, την 1η Φεβρουαρίου 1962, η Βελγική Κυβέρνηση ζήτησε εκ νέου από την Επιτροπή να επιτρέψει το επίδικο ειδικό τέλος, δυνάμει της αποφάσεως του Συμβουλίου περί επιβολής εξισωτικής εισφοράς επί ορισμένων εμπορευμάτων που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, η οποία, υιοθετήθηκε καταρχήν στις 14 Ιανουαρίου 1962. Μπορώ από τούδε να αναφέρω ότι κανένα από τα εν λόγω αιτήματα δεν έτυχε ευμενούς υποδοχής.

Δεδομένου ότι το ειδικό τέλος εξακολούθησε να εφαρμόζεται, η Επιτροπή τελικά άσκησε προσφυγή κατά των δύο κρατών, στις 21 Φεβρουαρίου 1962.

Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωριστεί ότι τα εν λόγω κράτη, προβαίνοντας, μετά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης, σε «αυξήσεις του ειδικού τέλους, του εισπραττόμενου κατά την έκδοση αδειών εισαγωγής άρτου μετά καρυκευμάτων και στην επέκταση της εισπράξεως αυτού του τέλους σε παρόμοια προς τον άρτο μετά καρυκευμάτων προϊόντα της δασμολογικής κλάσεως 19.08 του Κοινού Δασμολογίου», παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τη Συνθήκη.

Τα καθών κράτη μέλη ζητούν την απόρριψη των προσφυγών ως απαράδεκτων και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμων.

Κατόπιν αιτήσεως της Κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου και λόγω της πλήρους ταυτότητας του αντικειμένου τους, το Δικαστηριο ένωσε τις υποθέσεις προς έκδοση κοινής αποφάσεως, με διάταξη της 19ης Ιουνίου 1962. Στην πραγματικότητα, δεν υφίσταται στο Μεγάλο Δουκάτο παραγωγή άρτου μετά καρυκευμάτων ή ομοειδών προϊόντων. Όμως, δυνάμει της συμφωνίας

της 23ης Μαΐου 1935 με το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο έχει την υποχρέωση να διατηρεί κοινό σύστημα εισαγωγών και εξαγωγών, στη συγκεκριμένη δε περίπτωση να επιβάλει το επίδικο ειδικό τέλος για την εισαγωγή άρτου μετά καρυκευμάτων ή ομοειδών. Η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου περιορίστηκε, επομένως, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, στην επανάληψη των επιχειρημάτων και των αιτημάτων της Βελγικής Κυβερνήσεως.

Νομική εκτίμηση

I — *Το παραδεκτό της προσφυγής*

Τα καθών κράτη μέλη θεωρούν ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής κατέστησε απαράδεκτες τις προσφυγές.

Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι τα ληφθέντα μέτρα ήσαν απαραίτητα για να αποφευχθεί κρίση στον εν λόγω οικονομικό τομέα. Τα μέτρα αυτά δεν έπρεπε παρά να νομιμοποιηθούν κατά την ειδική διαδικασία του άρθρου 226. Έτσι, κατά την άποψη των καθών, η δίκη εμφανίζεται ως απλή διαφορά που αφορά τον τύπο και τη διαδικασία. Επιπλέον, η Επιτροπή παρενέβαλε εμπόδια σ' αυτήν τη νομοθεσία, εξαρτώντας την εξέταση των υποβληθέντων βάσει του άρθρου 226 αιτημάτων από την προηγουμένη αναστολή των επίμαχων μέτρων. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή ενήργησε κατά κατάχρηση δικαιώματος, πράγμα που συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος να ζητήσει τη διαπίστωση παραβάσεως της Συνθήκης την οποία διέπραξαν τα καθών κράτη.

Όσον αφορά τον πρώτο ισχυρισμό, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι ουδέποτε αναγνώρισε το βάσιμο των αιτήσεων εφαρμογής της ρήτρας διασφαλίσεως του άρθρου 226. Τα καθών κράτη ουδέποτε προσκόμισαν την παραμικρή απόδειξη της ακριβείας του ισχυρισμού τους. Επιπλέον, ο ισχυρισμός τους ανατρέπεται από την ίδια την επιχειρηματολογία τους από άλλης απόψεως. Πράγματι, αναφέρουν ότι η Επιτροπή εξήρτησε τη βούλησή της να εξετάσει τις αιτήσεις από ορισμένες προϋποθέσεις, για τις οποίες δεν μπορούσε να γίνει λόγος αν η Επιτροπή είχε ήδη καταλήξει, κατά μια πρώτη εξέταση, σε ευνοϊκό αποτέλεσμα υπέρ των αιτούντων. Κατά συνέπεια, στην υπό κρίση διαφορά, το Δικαστήριο δεν πρέπει να εξετάσει αν το παραδεκτό προσφυγής βάσει του άρθρου 169 επηρεάζεται από την πρόθεση της Επιτροπής να αναγνωρίσει το βάσιμο αιτήσεως, υποβαλλόμενης βάσει του άρθρου 226.

Επιπλέον, όσον αφορά τις σχέσεις των άρθρων 169 και 226, το κείμενο της Συνθήκης μάς οδηγεί καταρχάς σε δύο διαπιστώσεις:

— Ουδαμού αναφέρεται ότι αίτηση ερειδόμενη στο άρθρο 226 διακόπτει τη διαδικασία του άρθρου 169. Η Επιτροπή δεν έχει, επομένως, την υποχρέωση να αναστείλει τη διαδικασία του άρθρου 169, για να εξετάσει προηγουμένως την αίτηση εφαρμογής της ρήτρας διασφαλίσεως. Αντιθέτως, οι δύο διαδικασίες είναι καταρχήν ανεξάρτητες η μία της άλλης.

— Κατά τη διάρκεια άλλης δίκης, το Δικαστήριο ήδη έκρινε ότι η υποβολή αιτήσεως ερειδόμενης στο άρθρο 226 δεν καλύπτει την παραβίαση της Συνθήκης, δηλαδή δεν αποτελεί εκτέλεση της Συνθήκης κατά την έννοια του άρθρου 169. Αυτή η διαδικασία δεν τακτοποιεί κατά-

σταση αντίθετη προς τη Συνθήκη, παρά μετά τη χορήγηση της αδείας της Επιτροπής. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, λαμβανόμενης υπόψη της εκπρόθεσμης κατάθεσης των αιτήσεων, οι οποίες, επιπλέον, δεν ήσαν αιτιολογημένες, δεν ήταν δυνατό να ελπίζεται χορήγηση της αδείας προ της παρελεύσεως των επιβαλλόμενων για την εκτέλεση της Συνθήκης προθεσμιών.

Κατά συνέπεια, η διαφορά έγκειται κυρίως στο αν, σε ορισμένες περιπτώσεις, η άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως μπορεί να είναι απαράδεκτη, παρόλον ότι οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 169 (παρέλευση της προθεσμίας χωρίς αποκατάσταση σύμφωνης προς τη Συνθήκη καταστάσεως) συντρέχουν, δηλαδή αν η Επιτροπή οφείλει, σε ορισμένες περιπτώσεις, να παραιτηθεί της ασκήσεως του δικαιώματός της προσφυγής που ανήκει στη διακριτική της ευχέρεια.

Δεν μπορεί a priori να δοθεί αρνητική απάντηση σ' αυτό το ερώτημα. Είναι γνωστό ότι το άρθρο 169 δεν περιορίζεται στη θέσπιση απλής διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως για την οποία αρκεί το ότι διαπράχθηκε παράβαση της Συνθήκης, έστω και αν αυτή δεν υφίσταται πλέον. Ο κύριος σκοπός της συνίσταται στο να αποκατασταθεί σύμφωνη προς τη Συνθήκη κατάσταση· μπορεί, επομένως, να γίνει λόγος περί κάποιας διαδικασίας καταναγκασμού. Αν το επιδιωκόμενο από την Επιτροπή αποτέλεσμα έχει επιτευχθεί, εντός της προθεσμίας που έχει τάξει, δεν είναι δυνατό να ζητηθεί από το Δικαστήριο να εκφέρει νομική κρίση επί της προτέρας καταστάσεως που ήταν αντίθετη προς τη Συνθήκη.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτήν τη λειτουργία της διαδικασίας καταναγκασμού, μπορεί να διανοηθεί κανείς ότι, παρόλον ότι συντρέχουν όλες οι τυπικές προϋποθέσεις, δεν γίνεται δεκτή η βάσει του άρθρου 169 προσφυγή της Επιτροπής, για παράδειγμα στην περίπτωση όπου είναι πιθανό ότι το κράτος μέλος, για το οποίο πρόκειται, θα ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ελάχιστο χρόνο μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας και στην περίπτωση που δεν υφίσταται το παραμικρό συμφέρον για τη διαπίστωση της προτέρας παραβάσεως της Συνθήκης.

Φαίνεται όμως σαφώς ότι αυτό δεν συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση. Η αποκατάσταση της νομιμότητας αναζητήθηκε, όχι με ενέργειες που απέβλεπαν στην κατάργηση των επικρινόμενων μέτρων, αλλά με τη βοήθεια αδείας της Επιτροπής, προβλεπόμενης από τις ρήτρες διασφαλίσεως της Συνθήκης (άρθρο 226). Η Επιτροπή δεν μπόρεσε να εκτιμήσει τις πιθανότητες επιτυχίας αυτής της ενέργειας, διότι οι αιτήσεις που της υποβλήθηκαν δεν περιείχαν έκθεση των πραγματικών περιστατικών, η οποία, σύμφωνα με την έννοια και τον καθ' όλα σαφή σκοπό της αναφερθείσας διάταξης, πρέπει να αναφέρεται στις αιτήσεις.

Τα καθών κράτη παρατηρούν, σχετικώς, ότι η Επιτροπή αρνήθηκε καταρχήν να προβεί σε εξέταση των αιτήσεων· όμως, ελέχθη κατά τη διάρκεια της δίκης, ότι αυτό δεν ήταν σύμφωνο προς την πραγματικότητα. Ασφαλώς, η κάπως ατυχής διατύπωση του εγγράφου της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 1961 είναι ικανή να προσδώσει αξία στον ισχυρισμό των καθών. Ένα πράγμα όμως είναι βέβαιο: ότι η Επιτροπή δέχθηκε την επίσκεψη των εκπροσώπων των καθών στις 14 Δεκεμβρίου 1961 και ότι, μ' αυτή την ευκαιρία, κατόπιν προηγουμένης συζητήσεως επί του θέματος της αναστολής εκτελέσεως

των μέτρων, δήλωσε ότι ήταν διατεθειμένη να δεχθεί, εν πάση περιπτώσει, αριθμητικές ενδείξεις εκ μέρους των εκπροσώπων των καθών.

Στην πραγματικότητα, η Επιτροπή ουδέποτε έλαβε έκθεση των λόγων που θα δικαιολογούσαν τη χορήγηση της αδείας της. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτή η αμέλεια των καθών· συνέπεια αυτής της αμελείας είναι ότι τα καθών κράτη δεν μπορούν να επικαλεστούν τη δυνατότητα επιτυχίας των αιτήσεών τους και την έλλειψη καλής θελήσεως της Επιτροπής, ώστε να επιτύχουν την απόρριψη των προσφυγών.

Όλα αυτά μου επιτρέπουν να είπω ότι, ακόμα και βάσει άτυπης ερμηνείας του άρθρου 169, δεν μπορεί να γίνει λόγος περί καταχρήσεως διαδικασίας και παραβάσεως των καθηκόντων της Επιτροπής. Επομένως, οι προσφυγές είναι παραδεκτές.

II — *Το βάσιμο των προσφυγών*

Όσον αφορά την ουσία, η διαφορά αφορά την ερμηνεία του άρθρου 12 της Συνθήκης, κατά το οποίο «τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν μεταξύ τους νέους εισαγωγικούς και εξαγωγικούς δασμούς ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος ούτε προβαίνουν σε αύξηση εκείνων που εφαρμόζουν στις μεταξύ τους εμπορικές σχέσεις». Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί αν το εισπραττόμενο από τις κυβερνήσεις του Βελγίου και του Λουξεμβούργου τέλος, κατά την έκδοση αδειών εισαγωγής άρτου μετά καρυκευμάτων και ομοειδών προϊόντων, αποτελεί φορολογική επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος, κατά την έννοια του άρθρου 12.

Τα καθών κράτη, για να δικαιολογήσουν τα ληφθέντα απ' αυτά μέτρα, επικαλούνται, καταρχάς, την απόφαση της GATT (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου) επί του τέλους και το γεγονός ότι, τα ίδια τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας, σε άλλες περιπτώσεις, δεν χαρακτήρισαν ως «φορολογική επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος» τέλη της ιδίας φύσεως με τα επίμαχα.

Η GATT, ισχυρίζονται τα καθών κράτη μέλη, δεν θεωρεί τα ειδικά τέλη που εισπράττονται κατά την έκδοση αδειών εισαγωγής, ως «φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος». Κατά τον κατάλογο της GATT αυτά τα εισπραττόμενα στο Benelux τέλη δεν είναι παγιοποιημένα.

Παρατηρώ, σχετικώς, ότι τα καθών κράτη πλανώνται επικαλούμενα την GATT και ότι το επιχείρημά τους είναι αβάσιμο. Δεν υφίσταται ούτε ταυτότητα ούτε σύγκριση των σκοπών και των διαδικασιών επιτεύξεώς τους σε οργανισμό αυτής της μορφής, αφενός, και της ΕΟΚ, αφετέρου. Αυτό μπορεί να λεχθεί σαφέστερα καθόσον η πείρα της GATT απέδειξε ότι «η αξία των παγιοποιήσεων των τελών που χορηγούνται για κάθε προϊόν διακυβεύεται με την εφαρμογή μη δασμολογικών μέτρων προστασίας...».

(Τρίτη έκθεση της δεύτερης επιτροπής της 18ης Συνόδου, απόσπασμα αναφερθέν υπό το καθών κατά την προφορική διαδικασία).

Επιπλέον, απομένει να τονιστεί, και ορθώς το έπραξαν οι εκπρόσωποι της Επιτροπής, ότι η μνεία των ειδικών τελών Βελγίου και Λουξεμβούργου επιτρέπει το συμπέρασμα ότι αφορούσαν την GATT καταρχήν, αλλιώς η γενόμενη στον κατάλογο II διαπίστωση δεν θα ήταν αναγκαία.

Ως προς τη στάση των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας, τα καθών κράτη παρατηρούν ότι, μέχρι τώρα, η Επιτροπή παρέλειψε να εκδώσει τις προβλεπόμενες στο άρθρο 13, παράγραφος 2, οδηγίες, για την κατάργηση ειδικών τελών, όπως τα εισπραττόμενα στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο κατά την έκδοση αδειών εισαγωγής άρτου μετά καρυκευμάτων και ομοειδών προϊόντων. Μ αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή σιωπηρώς δέχθηκε ότι αυτά τα τέλη δεν είναι ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εισαγωγικούς δασμούς και ότι δεν τα αφορά το άρθρο 12.

Στα υπομνήματά της, η Επιτροπή ανέφερε ότι η εν λόγω ερμηνεία δεν είναι ορθή. Οι προβλεπόμενες στο άρθρο 13, παράγραφος 2, οδηγίες δεν εκπονήθηκαν μέχρι τώρα, διότι η Επιτροπή επιθυμούσε να μειώσει τις λυπηρές συνέπειες, τις οποίες η κατάργηση των δασμών και των ποσοστώσεων των σχετικών με τα παραγόμενα διά μεταποιήσεως προϊόντα θα μπορούσε να έχει, δυνάμει της Συνθήκης, για τις βιομηχανίες μεταποιήσεως των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται σε εθνική οργάνωση. Πάντοτε, όμως, αντιτάχθηκε κατά της αυξήσεως αυτών των τελών, δηλαδή πάντοτε επιχείρησε να επιβάλει εφαρμογή του άρθρου 12 που να είναι ορθή κατά την άποψή της. Η προηγουμένη συμπεριφορά της Επιτροπής δεν προδικάζει, επομένως, την επίλυση της διαφοράς.

Το ότι, με την ευκαιρία προβλημάτων ενώσεως, ένα υπόμνημα της γραμματείας των υπουργών διαπίστωσε ότι, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής των έξι, τα τέλη δεν θα έπρεπε να θεωρούνται ως φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, δεν μπορεί να επιτρέψει το συμπέρασμα ότι όλα τα τέλη που έχουν την ίδια ή ανάλογη λειτουργία εντός των κρατών μελών είναι σύμφωνα προς τη Συνθήκη. Πρόκειται εδώ περί δηλώσεως που δεν αποσκοπούσε στο να ερμηνεύσει αυθεντικώς τη Συνθήκη και που δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αυθεντική ερμηνεία της· μάλλον είχε ως σκοπό, για τις ανάγκες των σχέσεων ενώσεως, να επιφέρει ορισμένες διευκρινίσεις οι οποίες, θα μπορούσε αντιστρόφως να λεχθεί, θα ήταν δυνατό να παραλειφθούν, αν ήταν βέβαιο ότι η Συνθήκη δεν αφορούσε καθόλου αυτά τα τέλη.

Και, εν πάση περιπτώσει, ούτε είναι δυνατό να στηριχθεί βάσιμο επιχείρημα υπέρ της ορθότητας της απόψεως των καθών στην αναφορά στον ήδη αναφερθέντα κανονισμό του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 1962, περί εισπράξεως εξισωτικής εισφοράς επί ορισμένων τροφίμων που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων. Το γεγονός ότι, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, κατά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων, και λαμβανομένων υπόψη των διαφορών τιμών από κράτος σε κράτος για ορισμένα βασικά προϊόντα, μπορεί να εισπράττεται εξισωτική εισφορά, κατόπιν αδείας της Επιτροπής, αποδεικνύει μάλλον, εν απουσία αυτών των νομοθετικών μέτρων, ότι τα εν λόγω τέλη πρέπει να θεωρούνται ως αντίθετα προς τη Συνθήκη.

Δεδομένου ότι όλα αυτά τα επιχειρήματα δεν μου παρέχουν καμιά βάση υπέρ των καθών, πρέπει να αναζητήσω την ερμηνεία της επίδικης διάταξης, λαμβάνοντας ως αφετηρία το γενικό σύστημα της Συνθήκης περί φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, ώστε να μπορέσω να διαπιστώσω, μ' αυτόν τον τρόπο, αν τα παράπονα της Επιτροπής είναι βάσιμα.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, για την ερμηνεία του άρθρου 12, πρέπει να καθοριστούν ποιες είναι οι κοινές συνέπειες όλων των δασμών, επομένως, να αναζητηθεί η φύση των δασμών, όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Σ' αυτήν την εξέταση, νομίζει ότι απεκάλυψε

αποφασιστικό κριτήριο στο γεγονός ότι ο δασμός δεν πλήττει παρά τα εισαγόμενα εμπορεύματα και όχι τα εγχώρια προϊόντα.

Τα καθών κράτη ισχυρίζονται ότι το χαρακτηριστικό αποτέλεσμα των δασμών, στο μέτρο που πρόκειται περί προστατευτικών δασμών, συνίσταται στο γεγονός ότι συνεπάγονται την αύξηση της τιμής των εισαγομένων εμπορευμάτων, πράγμα που προστατεύει την εγχώρια παραγωγή κατά του ανταγωνισμού από το εξωτερικό και δημιουργεί ορισμένη τροχοπέδη στην εισαγωγή. Αντιθέτως, σκοπός του επίμαχου ειδικού τέλους είναι αποκλειστικά η επίτευξη ευθυγραμμίσεως των τιμών στο πλαίσιο της οργανώσεως της αγοράς, κατά την έννοια ότι διασφαλίζονται οι ίδιες συνθήκες ανταγωνισμού υπέρ των παραγωγών για τις τιμές κόστους των βασικών προϊόντων.

Όσον αφορά τα πρακτικά αποτελέσματα του επίμαχου τέλους, η Επιτροπή ανέφερε, χωρίς να διαψευσθεί, ότι η τελική τιμή του άρτου μετά καρυκευμάτων που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη είναι ανώτερη της εγχώριας βελγικής τιμής, ακόμα και αν το εισαγωγικό τέλος κατέλθει στο επίπεδο που υφίστατο κατά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης. Δεν μπορεί, επομένως, να γίνεται λόγος περί αντισταθμιστικής λειτουργίας του ειδικού τέλους, τουλάχιστον όσον αφορά τις τελικές τιμές. Αλλά η ίδια αυτή λειτουργία είναι επίσης αμφίβολη, ως προς τις τιμές κόστους των βασικών προϊόντων, διότι δύσκολα μπορεί να γίνει κατανοητό ότι ένα κατ' αποκοπή τέλος μπορεί να ενεργήσει ως αντισταθμιστικό κατά τον ίδιο τρόπο έναντι όλων των κρατών μελών, ενώ οι τιμές των προϊόντων κατά την εξαγωγή δεν είναι οι ίδιες.

Από τη νομική πλευρά, πρέπει καταρχάς να γίνει δεκτό ότι οι γνώμες των διαδίκων δεν διαφέρουν, τουλάχιστον όσον αφορά την αφετηρία των προσπαθειών ερμηνείας και τον τρόπο που τίθεται το αποφασιστικό ερώτημα. Δεδομένου ότι ο επίμαχος κανόνας standstill του άρθρου 12 περιλαμβάνεται στο τμήμα της καταργήσεως των δασμών μεταξύ των κρατών μελών και, κατά συνέπεια, στον τίτλο I της Συνθήκης περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, το πρόβλημα συνίσταται στην πράξη στο να παραλειφθούν όλα τα μη ουσιώδη και τυχαία αποτελέσματα των δασμών και να εξεταστούν οι συνέπειές τους επί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων που η Συνθήκη οφείλει να διευκολύνει.

Τα συγγράμματα μας παρέχουν ορισμένα στοιχεία επί του εξεταζόμενου προβλήματος[1]. Φυσικά αυτές οι ολίγες αναφορές δεν παρέχουν παρά απλή ένδειξη. Εν πάση περιπτώσει, αυτό που είναι αξιοσημείωτο είναι ότι κανένας ορισμός δεν αναφέρει το χαρακτηριστικό να καθίστανται τα εισαγόμενα προϊόντα ακριβότερα από τα εγχώρια.

1 — Κατά τον Dalloz, *Petit dictionnaire de droit* (1951, σ. 488), οι δασμοί, εφόσον δεν πρόκειται περί δασμών φορολογικού χαρακτήρα έχουν «ως σκοπό να αντισταθμίσουν κατά την εισαγωγή την υφιστάμενη διαφορά μεταξύ της τιμής των εισαγόμενων αλλοδαπών προϊόντων και της τιμής των γαλλικών ομοειδών εγχώριων...» — Allix, *Traité élémentaire de science des finances et de législation financière française* (6η έκδοση, 1931, σ. 865). Κατά τον εν λόγω συγγραφέα, οι εισαγωγικοί προστατευτικοί δασμοί έχουν ως σημαντικό σκοπό την προστασία της εθνικής βιομηχανίας κατά του ανταγωνισμού από το εξωτερικό. Το *Handwörterbuch der Rechts-wissenschaft* του Stier-Somlo, Elster (1929, τόμος VI, σ. 1035), ορίζει τον εισαγωγικό δασμό ως «τέλος εισπραττόμενο επ' ευκαιρία της διαβάσεως των συνόρων ενός κράτους». Όταν πρόκειται περί προστατευτικού δασμού, αποσκοπεί στο να καταστήσει δυσχερέστερο τον ανταγωνισμό προκειμένου να προστατεύσει την εθνική παραγωγή. Τέλος, στο *Handbuch der Finanzwissenschaft* (1952, τόμος II, σ. 725) απαντάται ο ακόλουθος ορισμός: «Οι εισαγωγικοί δασμοί είναι φορολογικές επιβαρύνσεις που εισπράττονται κατά την εισαγωγή στο τελωνειακό έδαφος όλων των εμπορευμάτων ή ορισμένων εμπορευμάτων».

Ορθώς η Επιτροπή παρατήρησε επίσης ότι, γενικά, σκοπός της τελωνειακής πολιτικής δεν είναι να δημιουργήσει διαφοροποιημένη πρόσοδο υπέρ των εθνικών παραγωγών. Πολλοί είναι οι δασμοί που περιορίζονται σε αντισταθμιστικό αποτέλεσμα πράγμα που μπορώ να παρατηρήσω στα συγγράμματα των επιστημόνων[2].

Κυρίως στο πλαίσιο της αρμονικής οργανώσεως κοινού δασμολογίου, το ύψος πολλών δασμών για τα κατασκευαζόμενα προϊόντα υπολογίζεται σε συνάρτηση με τους δασμούς των βασικών προϊόντων και αυτό το γεγονός οδήγησε την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι ο τυπικώς τελωνειακός σκοπός του ειδικού τέλους είχε αυτή την αντισταθμιστική λειτουργία. Προς το συμφέρον της πολιτικής των τιμών, τα κράτη εισπράττουν μάλιστα ενίοτε δασμούς που δεν καλύπτουν το εσωτερικό επίπεδο των τιμών.

Εντούτοις, όλοι αυτοί οι δασμοί έχουν ορισμένο προστατευτικό αποτέλεσμα. Έχουν «αποτέλεσμα κατευθύνσεως της αγοράς», όπως ορθώς αναφέρει σχόλιο της Deutsche Abgabenordnung[3], δηλαδή λειτουργία που τα καθών κράτη ιδιαιτέρως τόνισαν προκειμένου για το ειδικό τέλος τους.

Για τον λόγον αυτό, συμφωνώντας απόλυτα με την Επιτροπή, νομίζω ότι το ουσιώδες αποτέλεσμα της εισπράξεως των δασμών είναι στην πράξη η μονομερής επιβάρυνση των εισαγόμενων εμπορευμάτων και ότι το ποσό της φορολογικής επιβαρύνσεως δεν έχει περισσότερη σημασία από τη διαδικασία επιβολής της. Η επιβαλλόμενη επιβάρυνση θέτει τροχοπέδη στην κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών κατά τρόπο ασφαλώς διαφέροντα ανάλογα με το ποσό της· αυτό, όμως, το αποτέλεσμα δεν επέρχεται μόνο όταν γίνεται υπέρβαση του επιπέδου των εσωτερικών τιμών.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, προκύπτει καταρχάς ότι το επικρινόμενο ειδικό τέλος, του οποίου η φορολογική φύση είναι αναμφισβήτητη, επάγεται αποτελέσματα ισοδύναμα με δασμό, διότι δεν εισπράττεται παρά κατά την έκδοση των αδειών εισαγωγής και δεν πλήττει, επομένως, παρά μόνο εισαγόμενα εμπορεύματα.

Τα καθών κράτη προσπαθούν να αποκλείσουν αυτό το αποτέλεσμα και, κατά συνέπεια, την εφαρμογή του άρθρου 12, επικαλούμενα άλλες διατάξεις της Συνθήκης, τους σκοπούς της Συνθήκης (ιδίως την εγκαθίδρυση καθεστώτος που να εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό) (άρθρο 3, στ) και το πνεύμα της Συνθήκης. Επικαλούνται ιδίως το άρθρο 95 το οποίο προβλέπει ότι «κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει άμεσα ή έμμεσα στα προϊοντα άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους οποιασδήποτε φύσεως, ανωτέρους από εκείνους που επιβαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα ομοειδή εθνικά προϊόντα». Ζητούν όπως τουλάχιστον η κατευθυντήρια σκέψη αυτής της διατάξεως εφαρμοστεί στην περίπτωσή τους, δηλαδή να εξετάσει το Δικαστήριο αν τα ειδικά τέλη για τον άρτο μετά καρυκευμάτων αντιστοιχούν στους εσωτερικούς φόρους που βαρύνουν τους Βέλγους παραγωγούς αυτού

2 — *Handbuch der Finanzwissenschaft, ibidem*, σ. 726: «Γίνεται λόγος περί αντισταθμιστικών τελών, όταν συμπληρωματικά τέλη εισπράττονται επί εμπορευμάτων για την παραγωγή, την κατασκευή ή την εξαγωγή των οποίων χορηγούνται αμέσως ή εμμέσως πριμοδοτήσεις ή επιδοτήσεις· συνήθως αυτά τα τέλη φθάνουν το επίπεδο του κατ' εκτίμηση ποσού των πριμοδοτήσεων ή επιδοτήσεων. Χαρακτηρίζονται επίσης ως αντισταθμιστικά τέλη οι δασμοί ή ανάλογες φορολογικές επιβαρύνσεις που πρέπει να αντισταθμίσουν την επιβαλλόμενη στην εγχώρια παραγωγή επιβάρυνση μέσω εσωτερικών φόρων, σε σχέση με τον ανταγωνισμό από το εξωτερικό».

3 — Hübschmann, Hepp. Spitaler, *Kommentar zur Reichsabgabenordnung*, 1η ώς 4η έκδοση, 1961, παράγραφος 1, σ. 4.

του τροφίμου. Όταν ο άρτος αυτός παράγεται με εισαγόμενη σίκαλη υποβάλλεται σε εισαγωγικό δασμό επί της σικάλεως, που ορθώς εισπράττεται· όταν παρασκευάζεται με εγχώρια σίκαλη υφίσταται το γεγονός ότι η τιμή της βελγικής σικάλεως διατηρείται τεχνητά σε επίπεδο ανώτερο της τιμής του διεθνούς εμπορίου.

Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να γίνει, στην προκειμένη περίπτωση, λόγος περί άμεσης εφαρμογής του άρθρου 95. Αφενός, παρατηρεί η Επιτροπή ότι ο φόρος επί της εισαγόμενης σικάλεως δεν αποτελεί εσωτερικό φόρο κατά την έννοια του άρθρου 95, αλλά εισαγωγικό δασμό που πλήττει τη σίκαλη προελεύσεως εξωτερικού ώστε να αυξηθεί η τιμή της. Αφετέρου, σημαντικό μέρος του άρτου μετά καρυκευμάτων παράγεται με τη βοήθεια βελγικής σικάλεως που δεν υπόκειται σε αντίστοιχο φόρο. Όταν τα καθών κράτη παρατηρούν ότι η βελγική εσωτερική τιμή διατηρείται τεχνητώς σε υψηλό επίπεδο, είναι δυνατό η παραγωγή άρτου μετά καρυκευμάτων που χρησιμοποιούν εγχώρια σίκαλη να υφίσταται για τον λόγο αυτόν ειδική φορολογική επιβάρυνση. Εντούτοις, όμως, κανένας δεν ομιλεί περί φόρου στην περίπτωση αυτών των κυβερνητικών μέτρων που συνεπάγονται αύξηση της τιμής ορισμένων τροφίμων, προς το συμφέρον και υπέρ των παραγωγών αυτών των προϊόντων. Στην περίπτωση, ωστόσο, που θα υπήρχε η θέληση να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 95 σε παρόμοιες καταστάσεις, αυτό, θα συνεπαγόταν σοβαρούς κινδύνους για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης.

Η Επιτροπή ορθώς παρατηρεί ότι άλλοι παράγοντες (για παράδειγμα οι κοινωνικές επιβαρύνσεις, τα ημερομίσθια, το κόστος της ενεργείας, της δανειοδοτήσεως, οι τιμές των επενδυτικών στοιχείων και λοιπά) ασκούν επίσης διαφορετική επιρροή επί του κόστους παραγωγής εντός των διαφόρων κρατών μελών. Είναι περίπου αδύνατο να ελέγχονται όλοι αυτοί οι παράγοντες των τιμών κόστους για κάθε εθνική παραγωγή, ενώ, επιπλέον, οι παράγοντες αυτοί υφίστανται διακυμάνσεις χρονικά και διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση. Θα ήταν, επομένως, πολύ εύκολο να εξαφανιστεί σε μεγάλο μέτρο το αποτέλεσμα της καταργήσεως των τελωνειακών φραγμών αν επιτρεπόταν, μέσω του άρθρου 95, η θέσπιση κατά γενικό τρόπο αντισταθμίσεως στις κάθε φύσεως εσωτερικές φορολογικές επιβαρύνσεις. Η αναγκαία συνέπεια αυτής της ενεργείας θα ήταν η πλήρης εξαφάνιση της αντιλήψεως της Συνθήκης περί εγκαθιδρύσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Δεν μπορώ, επομένως, να υιοθετήσω την ευρεία ερμηνεία που προτείνεται για το άρθρο 95 και οφείλω να διαπιστώσω ότι το άρθρο αυτό δεν παρέχει στοιχεία για τη δικαιολόγηση των επικρινόμενων μέτρων.

Τα καθών κράτη παρατηρούν, επιπλέον, ότι το εισαγωγικό τέλος επί του άρτου μετά καρυκευμάτων αποτελεί αναγκαία συνέπεια της εθνικής γεωργικής πολιτικής την οποία ανέχεται η Συνθήκη. Προς αποφυγή διαταραχών της μεταποιητικής βιομηχανίας, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν επίπτωση επί των γεωργικών αγορών, πρέπει να παρασχεθεί σ' αυτήν τη βιομηχανία ανάλογη προστασία. Το επίδικο ειδικό τέλος καθορίζεται σε συνάρτηση με το δασμό επί της εισαγόμενης σικάλεως· το αποτέλεσμά του, ακόμα και όταν το ποσό αυτού του τέλους κυμαίνεται, είναι πάντοτε το ίδιο απ' αυτή την άποψη έτσι ώστε δεν μπορεί να γίνεται λόγος περί παράνομης αυξήσεως. Όταν «σε περίπτωση σιωπής των κειμένων» [4], η Επιτροπή επιχειρεί να αναζητήσει δικαιολόγηση της γεωργικής πολιτικής με το πνεύμα της Συνθήκης, δεν είναι συνεπές, προκειμένου για μεταποιηθέντα προϊόντα, να γίνεται στενή

4 — Υπόμνημα ανταπαντήσεως, σ. 38.

ερμηνεία του κειμένου της Συνθήκης και να μη λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί της.

Η Συνθήκη, είναι γνωστό, αναφέρει, σε ειδικό τίτλο περί γεωργίας, κανόνες που προβλέπουν παρέκκλιση από το βασικό σχήμα της Συνθήκης. Οι κανόνες που προβλέπονται για την εγκαθίδρυση της κοινής αγοράς, επομένως, οι κανόνες περί τελωνειακής ενώσεως, δεν εφαρμόζονται στα γεωργικά προϊόντα παρά μόνο εφόσον δεν υφίστανται αντίθετες διατάξεις στα άρθρα 39 μέχρι και 46 (άρθρο 38, παράγραφος 2). Ιδίως, αναφερομένη στο άρθρο 43 (αντικατάσταση των εθνικών οργανώσεων αγοράς από τις μορφές κοινής οργανώσεως) και στο άρθρο 45 (επιτρεπτό μακροπροθέσμων συμφωνιών και συμβάσεων μεταξύ εξαγωγικών και εισαγωγικών κρατών μελών), η Επιτροπή ρητώς δήλωσε ότι, μέχρι τη θέσπιση κοινής γεωργικής πολιτικής, οι εθνικές οργανώσεις με τις ειδικές κανονιστικές τους ρυθμίσεις για τη γεωργία, επομένως και η είσπραξη εισαγωγικών δασμών κυμαινόμενου ποσού για τα γεωργικά προϊόντα, μπορούσαν να παραμείνουν σε ισχύ. Είναι, όμως, σαφέστατο, κατά τη Συνθήκη, ότι αυτό το ειδικό καθεστώς δεν μπορεί να ισχύει παρά για τα προϊόντα που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης (άρθρο 38, παράγραφος 2). Όμως, ο άρτος μετά καρυκευμάτων και τα ομοειδή προϊόντα που παρασκευάζονται με σίκαλη ή με άλευρο σικάλεως, τα οποία εξάλλου δεν είναι προϊόντα πρώτης μεταποιήσεως (άρθρο 38, παράγραφος 1), δεν αναφέρονται σ' αυτό το Παράρτημα.

Η ίδια η Επιτροπή δέχεται, ωστόσο, ότι το διαφορετικό σύστημα που εφαρμόζεται, αφενός, στα γεωργικά προϊόντα και, αφετέρου, στα μεταποιηθέντα προϊόντα, μπορεί να συνεπάγεται έλλειψη αρμονίας και ενδεχομένως διαταραχές στην οικονομική ζωή των κρατών μελών. Επομένως, τίθεται το ζήτημα πώς θα μπορούσαν να αποφευχθούν αυτές οι συνέπειες και πώς θα μπορούσαν να ελαφρυνθούν χωρίς να θιγεί το σύστημα της Συνθήκης.

Όταν τα καθών κράτη επικαλούνται, προς υποστήριξη της απόψεώς τους, το άρθρο 3, στ, της Συνθήκης, το οποίο προβλέπει την εγκαθίδρυση καθεστώτος που να εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς, ορθώς η Επιτροπή αντιτάσσει ότι το άρθρο 3, στ, χαρακτηρίζει τη δραστηριότητα της *Κοινότητας*, ποτέ, όμως, δεν μπορεί να αποτελέσει τη βάση για αυτόνομες πράξεις των κρατών μελών που προτίθενται να παρεκκλίνουν από ορισμένες αρχές της Συνθήκης, για να αποφύγουν τις δυσμενείς συνέπειες της εφαρμογής της.

Εκτός αυτού, σοβαρές αντιρρήσεις δεν συνηγορούν υπέρ επεκτάσεως του πεδίου εφαρμογής της ειδικής κανονιστικής ρυθμίσεως των γεωργικών προϊόντων:

— Αντιβαίνει προς βασικές ερμηνευτικές αρχές η σιωπηρή επέκταση εξαιρετικών διατάξεων σε πραγματικά περιστατικά που αυτές δεν αφορούν ρητώς και η, μέσω αυτού, διεύρυνση της παραβιάσεως γενικού κανόνα της Συνθήκης (στη συγκεκριμένη περίπτωση του άρθρου 12).

— Η Συνθήκη μνημονεύει σε πολλές διατάξεις τα προϊόντα που παράγονται με μεταποίηση. Το άρθρο 38, παράγραφος 1, ομιλεί περί προϊόντων προ της μεταποιήσεως και τα περιλαμβάνει στο ειδικό καθεστώς των γεωργικών προϊόντων. Το Παράρτημα ΙΙ απαριθμεί σειρά αυτών των προϊόντων που παράγονται με μεταποίηση. Κατά το άρθρο 38, παραγραφος 3, το Συμβούλιο μπορεί εξάλλου, με απόφαση, να συμπληρώσει τον πίνα-

κα του Παραρτήματος ΙΙ. Χωρίς να ισχυρίζομαι ότι είμαι πλήρης, μπορώ να αναφέρω ως άλλους κανόνες, σχετικούς με τα προϊόντα μεταποιήσεως, τα άρθρα 10, παράγραφος 2, εδάφιο δεύτερο, 21, παράγραφος 2, 25, παράγραφος 2, 37, 43, παράγραφος 4 και 45, παράγραφος 3. Επομένως, δεν μπορεί να λεχθεί ότι οι συντάκτες της Συνθήκης δεν είχαν αντιληφθεί τα προβλήματα που θέτει η μεταποίηση των προϊόντων ούτε είχαν δικαιολογήσει έτσι καθεστώς που αντιστοιχεί στο καθεστώς των βασικών προϊόντων.

Δεν μπορώ, επομένως, να δεχθώ ούτε τα επιχειρήματα που τα καθών κράτη στηρίζουν στις διατάξεις της Συνθήκης περί γεωργίας. Αυτομάτως, αυτό στερεί οποιασδήποτε αξίας τις παρατηρήσεις τους, ως προς το ότι το επικρινόμενο ειδικό τέλος πάντοτε υπολογίστηκε σε συνάρτηση με τη γεωργική πολιτική και ότι οι επιπτώσεις, παρά το κυμαινόμενο ύψος του, λαμβανομένης υπόψη της λειτουργίας του στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής, παρέμειναν αμετάβλητες. Το άρθρο 12 δεν ενδιαφέρεται για το επιδιωκόμενο από το ειδικό τέλος αποτέλεσμα, αλλά αποκλειστικά για το αν το ποσό ειδικού τέλους έχει αυξηθεί.

Κατά την εκτίμηση των επίμαχων μέτρων, καταλήγω έτσι σε συμπέρασμα που η ίδια η Βελγική Κυβέρνηση έχει στο παρελθόν υποστηρίξει. Πράγματι, όταν η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας επεξέτεινε στη βύνη τον προβλεπόμενο για την κριθή εισαγωγικό δασμό στα πλαίσια της εθνικής της οργανώσεως, η Βελγική Κυβέρνηση παρατήρησε ότι αυτή η απόφαση ισοδυναμούσε με τη μονομερή εισαγωγή φορολογικής επιβαρύνσεως κατά την εισαγωγή ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό και ότι παρέβαινε, επομένως, το άρθρο 12 της Συνθήκης.

Η Επιτροπή, κατά τη διάρκεια της δίκης, διένοιξε την οδό για την επίλυση των δυσχερειών που μόλις ανέφερα. Κατά το σύστημα της Συνθήκης, υφίσταται καταρχάς η δυνατότητα, σε περίπτωση διαταραχών, επικλήσεως της γενικής ρήτρας διασφαλίσεως που προβλέπει το άρθρο 226 της Συνθήκης. Άλλα κράτη μέλη επιτυχώς ανέτρεξαν σ' αυτήν τη λύση και τα ίδια τα καθών κράτη έκαναν το πρώτο βήμα, υποβάλλοντας τις αιτήσεις τους της 27ης Νοεμβρίου και της 4ης Δεκεμβρίου 1961.

Ελέχθη, εξάλλου, ότι το Συμβούλιο, κάνοντας χρήση των εξουσιών που του απονέμει το άρθρο 235 της Συνθήκης προς πλήρωση ορισμένων κενών, εξέδωσε στις 4 Απριλίου 1962 απόφαση που αφορά περιπτώσεις όπως η προκειμένη. Ομιλώ περί της αποφάσεως της σχετικής με την είσπραξη εξισωτικής εισφοράς επί ορισμένων τροφίμων που παράγονται με μεταποίηση γεωργικών προϊόντων. Οι εκπρόσωποι των καθών συμφώνησαν και αυτοί επί της εν λόγω αποφάσεως. Η Βελγική Κυβέρνηση συνήγαγε τις συνέπειες αυτής της αποφάσεως ζητώντας, την 1η Φεβρουαρίου 1962, την εφαρμογή της στην περίπτωση παραγωγής άρτου μετά καρυκευμάτων χωρίς να επιτύχει, είναι αληθές, θετική απόφαση.

Δεν οφείλω να ερευνήσω αν, σύμφωνα με την υφιστάμενη συγκεκριμένη οργάνωση και σύμφωνα με την πρακτική της εφαρμογή, οι δυνατότητες αυτές επιτρέπουν πάντοτε την ελπίδα ικανοποιητικών αποτελεσμάτων. Παρατηρώ εδώ απλώς ότι, εξετάζοντας τις αρχές, από θεωρητική άποψη, αυτές δεν έχουν μόνο το πλεονέκτημα να παρεμβάλλονται στο σύστημα της Συνθήκης, χωρίς να παραβιάζουν το πλαίσιο και χωρίς να δημιουργείται ο φόβος εκφυλίσεως των αρχών της Συνθήκης· ακολουθούν, άλλωστε, τη γραμμή της υπερεθνικής

οργανώσεως της Κοινότητας, με την οποία, σε περίπτωση αμφιβολίας, τα μονομερή αυτόνομα μέτρα των κρατών μελών δεν μπορούν παρά δύσκολα να συνδυαστούν.

Όλα αυτά με οδηγούν στο να εγκρίνω την άποψη της Επιτροπής και να διαπιστώσω ότι το Βασίλειο του Βελγίου και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προβαίνοντας, μετά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης, σε αυξήσεις του ειδικού τέλους που εισπράττεται κατά την έκδοση αδειών εισαγωγής άρτου μετά καρυκευμάτων και επεκτείνοντας την εφαρμογή αυτού του τέλους στα ομοειδή προϊόντα της δασμολογικής κλάσεως 19.08 του Κοινού Δασμολογίου, παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τη Συνθήκη.